

אם בישראל

הסתפקות כחוגט

דברי חיזוק לאם היהודייה

מן המקורות

איזהו עשיר? רבי עקיבא אומר: **כל שיש לו אישה נאה במעשים**"

(שבת כה ע"ב)

מהרש"א: "יש שמאסף עושר משום שחושב שצריך הרבה לפרנסת אשתו בשאר וכסות שחייב לה... אין זה עשיר, דלעולם לא תסתפק שהיא מבקשת לימודה ביותר, אבל זה נקרא עשיר, **שיש לו אישה נאה במעשיה ואינה מבקשת מבעלה קישוטים ודי לו במועט...**"

מי שמבקש יותר מצורכו טורד נפשו מתועלתו. מי שדי לו במה שגזר לו הבורא הוא עשיר מכל בני אדם.

ההסתפקות טוב מהשכל.

עושר הנפש טוב מעושר הממון.

פרי ההסתפקות - המנוחה.

אין עושר כמו ההסתפקות.

(מבחר הפנינים לרשב"ג)

"לב שמח ייטיב גהח" (משלי יז, כב)

רש"י: "כשהאדם שמח בחלקו פניו מאירין."

משל

למה השמח בחלקו דומה - לשמן.

פירוש, כמו שאם תמלא כלי גדול מן מים או שאר משקים ותשים בו מעט שמן, השמן המועט שבו עולה וצף למעלה ונראה כמו שאותו הכלי כולו מלא שמן, כך השמח בחלקו, אף על פי שביתו ריקם והוא מלא כמה מיני טרדות, כשהוא מרוויח ריווח מועט שמח הוא עד מאד ונפשו שבעה בו, ושמחתו וצהלתו נראית בפניו וכאילו כל ביתו מלא נכסים ומיני עושר, כדמיון השמן הצף על פני הכלי המלא משאר משקים.

וכמו שהשמן המועט מאיר לנר יותר משאר מיני משקים אפילו אם ימלא מהם כמה כלים, כך השמח בחלקו נפשו מאירה ושמחה יותר משאר עשירים שמרוויחים הרבה.

(ספר המשלים לר"י גיקטיליא)

דבר המערכת

מידת ההסתפקות במועט והשמחה במה שנתן הבורא נתונה בידיה של עקרת הבית. ככל שתשכיל האם לשמוח במועט, ולהודות בכל עת על חסדיו של הבורא, גם אם לא זכתה עדיין לשפע ולרווחה בכל דבר, כך תשרה בביתה השמחה תמיד, בעלה יזכה למנוחת הדעת ולשלווה בכל מעשי ידיו, וילדיה יגדלו בריאים בנפשם, מלאי שמחה וצהלה ובעלי עין טובה.

הבה נפנה את מבטנו אל התכלית האמיתית בחיים, נחוש עד כמה טפלים וארעיים הם חיי החומר, ונפנה את שאיפתנו התמידית אך ורק להתעלות בעבודת הבורא ולקיום רצונו בשלמות. אז נזכה שיקויים בנו "שתולים בבית ד' בחצרות אלוקינו יפריחו", ושפע ברכה וטובה ינחוננו - בעולם הזה ולעולם הבא.

מפי ספרים וסופרים

"הענו בעולם הזה הוא שמח בחלקו במה שזימן לו ה'ה, ואינו מבקש גדולה לעצמו, ואינו חומד יותר ממה שעלה בגורלו, ואינו מקנא באחרים. כי המבקש גדולות לא יספיק לו כל העולם כולו...."

אבל הענו, אין לו חסרון כל דבר, מפני שהוא שבע בלחמו, אם מעט ואם הרבה יאכל, יותר מהחומד כשהוא אוכל חלב פרים ואילים וכל מעדנים.

והענו ידור בבית שיזדמן לו, כי מפני ענוותנותו יחשוב עצמו בעולם הזה כאורח נטה ללון, ואינו חומד בתים גדולים ועליות מרווחים, וילבש בגדים כפי אשר תשיגנו ידו, ואינו חומד ללבוש בגדי ארגמן שש ומשי ורקמה, ולא רודף אחריהן. לפיכך הם חיינו בעולם הזה בנחת, מפני שאינו מצטער על מה שאינו משיג.

ועוד כי הענו יכלכל דבריו במשפט, ויאכל מעט, כדי שיתקיים נפשו, ואינו מתכוין להנאת גופו, ונקרא צדיק, ויתקיימו שני מדות טובות, ענו וצדיק, שנא' צדיק אוכל לשובע נפשו.

והפך מזה המבקש גדולות, ורודף אחר המאכלים הגסים, לעולם יהיו חיינו בצער, ואף על פי שהוא עשיר, הואיל ואינו שמח בחלקו, וכוונתו להנאת גופו, לעולם יחסר כל טוב, ולא עוד אלא שנקרא רשע, שנאמר: ובטן רשעים תחסר.

(מנורת המאור, שער ד - ענווה)

המאמין בלב שלם והבוטח בעזר הצור, הוא שמח לעולם, והוא סובל כל דבר, כמו החולה שאוכל סמים המרים בשביל הרפואה. והסובל הוא חפשי מדאגת העולם. גם הסובל מסתפק במועט שיש לו, כי יאמר: די לי במה שגזר לי הבורא!

ועתה הבט וראה, כי השמחה כוללת הכל, כי כל אדם הדואג על העולם הזה, אין לו מנוחה, ותמיד הוא מחשב להרויח ממון, ולא יסתפק במה שחלק לו הקל. לכן השמח בחלקו הוא עשיר, אף אם הוא עני, כי ישמח בהם שהוא חלקו ונחלתו.

והמידה הזאת בנפשות הצדיקים, שהם בנועם שלם בעניין עבודתם ובשמחה גדולה בפרישותם, כמו שנאמר: "שמחו בה' וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב".

לכן ישים כל אדם שמחתו על התורה, ובעת שיעשה המצוות ישמח בליבו על שזכה להיות עבד למלך עליון, אשר בני מעלה ישתחוו לו.

(אורחות צדיקים, שער השמחה)